

Fiskeridirektoratet

Høringsnotat

Real Time Closures i Nordsjøen og
Skagerrak (torsk, hyse, sei og hvitting)

06.05.2020

1. Bakgrunn

Torskebestanden i Nordsjøen og Skagerrak er i dårlig forfatning. I kvoteavtalen mellom Norge og EU av 13. desember 2019 ble det avtalt en høyere torskevotet enn anbefalingen fra ICES. Som en del av avtalen ble det nedsatt en arbeidsgruppe (Working Group on Technical Measures (WGTM)) som skulle drøfte og foreslå ytterligere tiltak for å redusere fiskepresset og bedre beskatningsmønsteret etter torsk. Arbeidsgruppens fokus var ulike former for områdereguleringer. Gruppens foreløpige rapport ble fremlagt 1. februar 2020 og dannet grunnlaget for nye drøftelser om mulige fellestiltak mellom Norge og EU 13.-14. februar. Konklusjonen fra drøftelsene mellom Norge og EU var at partene ikke skulle forfølge ambisjonene om felles reguleringstiltak, men at hver av partene skulle arbeide med å innføre nasjonale tiltak. Partene skulle holde hverandre orientert om de nasjonale prosessene.

Rapporten fra WGTM har blitt lagt til grunn i den nasjonale prosessen om områdereguleringer i NØS. Fiskeridirektoratet inviterte representanter fra Norges Fiskarlag, Pelagisk forening, Havforskningsinstituttet (HI) og Kystvakten (KV) til et høringsmøte 11. mars om forslag til stengte områder i Nordsjøen for å verne småtorsk. Et omforent forslag om å stenge tre områder i perioden 1. juli-31. desember for alt fiske med bunnredskaper ble oversendt til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) 17. mars. Forslaget er under behandling.

På høringsmøtet informerte Fiskeridirektoratet deltakerne også om eventuelle justeringer av Real Time Closure (RTC)-regimet for bunnfisk i NØS i Nordsjøen for å styrke tiltakets effektivitet. Det ble orientert om at aktuelle endringer kunne være å bruke en minste størrelse på 45 cm for torsk som stengingskriterium, 10 % som nedre innblandingsprosent (15 % i dag) og øke RTC-varigheten fra 14 til 21 dager. Direktoratet påpekte at et konkret forslag til endringer ville bli utarbeidet på et senere tidspunkt, og at det ville være en skriftlig høringsprosess knyttet til et slikt forslag.

2. Historikk

I 2009 ble Norge og EU enige om å innføre et harmonisert system for å stenge områder i sanntid i Nordsjøen og Skagerrak. Formålet var å verne torsk, hyse, sei og hvitting under visse størrelser. Selv om det var en del sider ved dette systemet Norge mente burde vært utformet på en annen måte ble det besluttet å innføre et felles RTC-regime i Norges økonomiske sone. Det ble gjort under forutsetning av at systemet skulle evalueres året etter. Da EU ikke viste vilje til å gjøre endringer på systemet under og etter evalueringen var det klart at Norge ikke kunne fortsette samarbeidet. Fra og med 2011 innførte Norge et unilateralt RTC-system.

Basert på utviklingen fra 2011 og de siste samtalene om temaet i WGTM i februar 2020, er det ikke sannsynlig at Norge og EU vil harmonisere de to RTC-systemene i nærmeste fremtid.

Videre er som nevnt torskebestanden i Nordsjøen og Skagerrak i dårlig forfatning. I lys av informasjon i WGTM-rapporten har Norge valgt å fokusere på vern av yngel og småfisk i NØS. Det er derfor foreslått i stenge tre områder i NØS i Nordsjøen for fiske med bunnredskaper. Videre har det blitt signalisert at midlertidige stengninger vil bli anvendt i øvrige områder. I tiden etter at Norge innførte RTC-regimet unilateralt har det ikke vært mange RTC-stengninger i Nordsjøen og Skagerrak, se punkt 2.1. For å styrke effekten av RTC-regimet, både som et selvstendig og supplerende tiltak til eventuelle områdestengninger, finner Fiskeridirektoratet det hensiktsmessig å foreslå enkelte justeringer i kriteriene for RTC-stengninger i Nordsjøen og Skagerrak.

2.1. Oversikt over RTC-stengninger

I tabellen nedenfor er en oversikt over RTC-stengninger i perioden 2011-2019. For sammenligning er oversikten inkludert RTC-stengninger for reker i Nordsjøen og Skagerrak som ble implementert 1. januar 2015. Som oversikten viser har vært opprettet ti RTC-områder i tidsperioden på ni år.

År	Konsumfisk	Reke	Totalt
2011	0	0	0
2012	1	0	1
2013	1	0	1
2014	0	0	0
2015	2	1	3
2016	0	3	3
2017	2	3	5
2018	3	1	4
2019	1	10	11

3. Gjeldende regelverk

Gjeldende regelverk fremgår av forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 47 andre ledd hvor det står:

«For å begrense fisket av torsk, sei, hyse og hvitting under minstemål kan Fiskeridirektoratet forby fiske med trål og snurrevad i visse områder sør for 62° N dersom det ved fiske med stormasket trål eller snurrevad er større innblanding enn til sammen 15 % torsk, sei, hyse og hvitting under minstemål i antall i de enkelte fangster. Området kan stenges i inntil 14 dager, hvorefter område gjenåpnes automatisk. Sør for 62° N og vest for en rett linje gjennom Lindesnes fyr og Hanstholmen fyr kan størrelsen på område tilsvare inntil 500 kvadrantnautiske mil, mens det kan tilsvare inntil 250 kvadrantnautiske mil i området beskrevet i § 3 nr. 4 (Skagerrak). Innenfor det stengte området kan det likevel fiskes med reke-trål dersom sorteringsrist er installert i trålen og oppsamlingspose ikke er påmontert, pelagisk trål etter makrell, hestmakrell eller sild, og konvensjonelle (garn, line teiner) redskap.»

3.1. Prosedyrer

Kystvakten eller Fiskeridirektoratets inspektører innhenter prøver fra kommersielle fartøy i fiske. Dersom kriteriene for stenging av område er oppfylt sendes melding til Fiskeridirektoratet med forslag til stenging av område, samt informasjon om prøver som danner grunnlag for anbefalingen. På dette grunnlaget vurderer og vedtar Fiskeridirektoratet forskrift om stenging og åpning av fiskefelt i Nordsjøen og Skagerrak. Fiskeridirektoratet skal deretter umiddelbart notisere berørte parter, det vil si norsk næring og andre lands myndigheter. Fartøy som er i området eller i nærheten av området skal så langt det er mulig varsles om stengingen og anmodes om å skifte fiskefelt. I tillegg skal informasjon om stengingen publiseres på Fiskeridirektoratets hjemmesider.

4. Forslag til endringer

4.1. Innblanding av fisk under minstemål

Etter gjeldende RTC-regime skal et felt stenges dersom det ved fiske med stormasket trål og snurrevad er til sammen mer enn 15 % innblanding i antall av torsk, sei, hyse og hvitting under gjeldende minstemål i de enkelte fangster.

Bakgrunnen for at artene behandles samlet (samfengt) er bla. at fiskeriene etter torsk, sei, hyse og hvitting i Nordsjøen og Skagerrak må sees i sammenheng da fisket med stormasket trål og snurrevad i disse områdene er å regne som et blandingsfiske hvor flere arter inngår i den totale fangstsammensetningen. Videre har det vært et prinsipp ved etableringen av RTC-regimer både i Barentshavet og i Nordsjøen og Skagerrak at all innblanding av fisk under minstemål må regnes i antall for å gi tilstrekkelig beskyttelse. I tillegg er dette også mest praktisk i forhold til å gjennomføre kontroller på havet.

Sett hen til den dårlige situasjonen for torsk i Nordsjøen og Skagerrak er det behov for å styrke vernet av yngel og småfisk for å gjenoppbygge bestanden. Et relevant virkemiddel er derfor etter Fiskeridirektoratet oppfatning å nedjustere innblandingskriteriet for RTC-stengninger fra 15 % til 10 %. En innblandingsprosent på 10 % harmonerer med hva som er øvre tillatte innblanding av fisk under minstemål, jf. utøvelsesforskriften § 46. Det er påregnelig at dette vil kunne lede til flere RTC-stengninger enn tilfellet er med gjeldende regime. Prøvetagningen baseres på antall og samfengte resultater av de fire aktuelle artene tilsvarende som i dag.

Fiskeridirektoratet foreslår at fiskefelt i Nordsjøen og Skagerrak stenges dersom det ved fiske med stormasket trål og snurrevad er til sammen mer enn 10 % innblanding i antall av torsk, sei, hyse og hvitting under gjeldende minstemål i de enkelte fangster.

4.1.1. Særlig innblandingskriterium for torsk

For å begrense fisket av yngel og undermåls torsk, hyse, sei og hvitting blir det i gjeldende RTC-regime i Nordsjøen og Skagerrak tatt utgangspunkt i minstemålet for de nevnte artene ved etablering av stengte områder, jf. utøvelsesforskriften § 46. Minstemålet for torsk i Nordsjøen og Skagerrak er 40 cm og biologisk begrunnet. Tilsvarende minstemål for torsk i EU-farvann er 35 cm.

For å bedre vernet av yngel og liten torsk mener Fiskeridirektoratet at det bør opprettes et særlig innblandingskriterium for torsk, og foreslår at ved etablering av RTC-områder blir tatt utgangspunkt i torsk som er under 45 cm. Etter direktoratets oppfatning vil dette styrke effektiviteten i RTC-regimet. Fra Fiskeridirektoratets side ble det i WGTM argumentert for at 45 cm kunne være egnet som særlig innblandingskriterium. Se dette notatets vedlegg om sammenhengen mellom gytefisk og størrelse.

Det presiseres at forslaget ikke rokker ved det biologiske minstemålet på 40 cm. Eksempelvis vil tillatt innblanding av torsk under minstemål etter utøvelsesforskriften § 46 fortsatt bli vurdert i forhold til minstemålet på 40 cm. For de øvrige artene (sei, hyse og hvitting) vil det fortsatt bli tatt utgangspunkt i gjeldende minstemål.

For å bedre vernet av torsk mener Fiskeridirektoratet at det bør opprettes et særlig innblandingskriterium og foreslår at det ved etablering av RTC-områder i Nordsjøen og Skagerrak blir tatt utgangspunkt i torsk som er under 45 cm.

4.1.2. Konsekvenser

Som nevnt er direktoratets oppfatning at de ovennevnte forslagene vil styrke RTC-regimets effektivitet. Med dette menes at justering av RTC-kriteriene vil medføre flere stengninger enn gjeldende regime. Flere stengte felt bedrer vernet av yngel og liten torsk. Det gir også bedre vern av hyse, sei og hvitting under minstemål.

Det er likevel vanskelig å anslå konkret hvor mange stengninger slike endringer i kriteriene vil lede til. Basert på informasjon (lengdemålinger) fra kontroller fra Kystvakten i 2018 er det foretatt

beregninger av konsekvensene av å justere kriteriene. Beregningene er oppsummert i tabellen nedenfor:

	Dagens RTC system (15 % UMM og gjeldende minstemål)	RTC med 10 % UMM og gjeldende minstemål.	RTC med 15 % UMM og gjeldende minstemål men med særlig kriterium for torsk på 45 cm	RTC med 10 % UMM og gjeldende minstemål men med særlig kriterium for torsk på 45 cm
Antall prøver med verdier over i de ulike kriteriene. Basert på kontroller i 2018	18	34	35	43

Som tabellen viser er det påregnelig med en stor økning i antall prøver som gir grunnlag for RTC-stengning, dersom kriteriene endres. I 2018 ble det etablert tre RTC-stengninger. Konkret hvor mange RTC-stengninger som ville blitt etablert i 2018 dersom de foreslåtte kriteriene hadde vært gjeldende er usikkert ettersom flere faktorer spiller inn. Det er like fullt sannsynlig at antall stengte felt ville vært flere enn tre.

4.2. Stengningens varighet

Etter gjeldende regler kan et område stenges i inntil 14 dager før det gjenåpnes automatisk. Dersom nye tester etter dette viser at innblandingen fremdeles er for høy kan området stenges igjen.

Tidsbegrensningen ble i sin tid bla. fastsatt på grunnlag av erkjennelsen av at stenging av svært store områder over lang tid er svært ressurskrevende ettersom det krever gjentatte prøver. Likefullt er 14 dager i nedre sjikt av hva som fiskerifaglig tilrådelig når større konsentrasjoner av undermåls fisk er påvist i et område. I tillegg viser rapporten fra WGTM av 1. februar 2020 at det sannsynligvis er flere konsentrasjoner av undermåls torsk i sørlige Nordsjøen, og i Skagerrak.

Fiskeridirektoratet foreslår at RTC-området i Nordsjøen og Skagerrak kan stenges i inntil 21 dager, hvorefter området gjenåpnes automatisk.

5. Annet

I «Rapport fra en arbeidsgruppe for forenkling av regelverket for utøvelsen av fisket» av 20. desember 2018 er det foreslått å erstatte gjeldende § 47 første, andre og tredje ledd i en ny § 48. For å gjøre bestemmelsen mer oversiktlig og lettere å lese er det foretatt redaksjonelle endringer uten å endre realinnholdet i regelen.

De øvrige forslagene som er gjennomgått i dette høringsnotatet endrer til dels realinnholdet i regelen foreslått av arbeidsgruppen. Dette er naturlig all den tid tilstanden for torsk i Nordsjøen og Skagerrak – synliggjort gjennom rådgivning fra ICES - har blitt dårligere siden 2018.

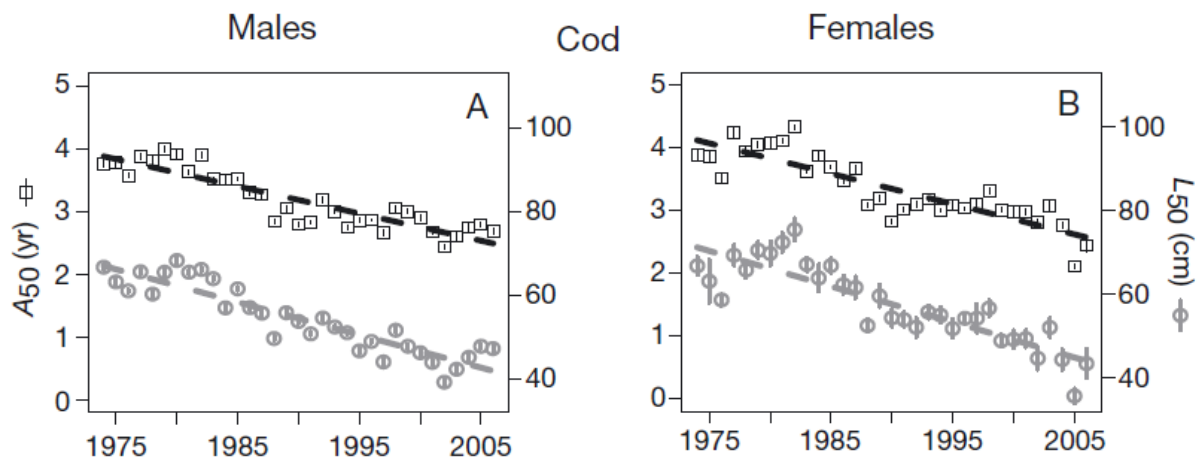
Clarifications

In order to increase the efficiency of the RTC system, two main issues are identified, larger trigger length, and base the calculation of trigger level on numbers of fish in samples.

WHY LARGER TRIGGER LENGTH?

The purpose of this system is to contribute to rebuilding of the spawning stock. The target length should be set to a level, that fish will have the possibility to spawn at least once. Age and length at maturity has been decreasing (see figure under), with lower stock size. Now the 50% maturity seems to be just above 40 cm, down from ca 60 cm in 1975. A trigger length of 45 cm would contribute to higher probability for increased number of spawners.

Increasing the trigger length would increase the possibility for closures to be effected.

From:

Vol. 497: 179–197, 2014 doi: 10.3354/meps10580	MARINE ECOLOGY PROGRESS SERIES Mar Ecol Prog Ser	Published February 5
---	---	----------------------